

การศึกษาสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตร

ประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

A Study of the Problems in Teaching Practicum of Diploma Students Studying
in the Faculty of Education, Vongchavalitkul University

เทอดทูน คำชาย* เกษญา สาลา** และอรอุมา ปรากฏ์ปรีชา***

อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*

อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล**

อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล***

Terdtoon Khakhai* Kadsada Sala** and Onuma Prachpreecha***

Lecturer, Faculty of Education, Vongchavalitkul University*

Lecturer, Faculty of Education, Vongchavalitkul University**

Lecturer, Faculty of Education, Vongchavalitkul University***

Corresponding author E-mail: Therdtoon_kak@vu.ac.th

(Received April 2, 2019; Revised April 8, 2019; Accepted: June 21, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอนตามการรับรู้ของนักศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การสอน และจำแนกตามสังกัดโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2560 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำนวน 69 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ และมีสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพฯ ด้านอาจารย์นิเทศก์และด้านครูพี่เลี้ยง 2) การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า สภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในด้านเพศ ประสบการณ์การสอนและสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: สภาพปัญหา, การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน

Abstract

This research aimed 1) to study the problems in professional teaching practices of the graduate students of the Diploma Course in Teaching, according to the perceptions of students; and 2) to compare the state and problems in professional teaching practices of the graduate students of the Diploma Course

in Teaching classified by gender, teaching experience, and school clusters. The sample group of this study consisted of 69 students of the Diploma Course in Teaching, Faculty of Education, Vongchavalitkul University of academic year 2017. The One-way ANOVA was employed for testing hypothesis.

The results showed that 1) students had problems in professional teaching practices at a medium level including teaching and learning plan. The problems in professional teaching practices were at a low level which included the factors of teaching practice schools, supervisors, and mentor teachers; 2) the comparison of state and problems in professional teaching practices in terms of gender, teaching experience, and school clusters were the same.

Keywords: State and Problems, Professional Teaching Practices, Diploma Course in Teaching

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันมีสาขาวิชาในแขนงต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เลือกศึกษาหลากหลายในหลายสถาบัน การศึกษาสำหรับคณะวิชาที่เกี่ยวข้องการผลิตครู ได้แก่ คณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอน ในหลายสถาบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากำลังคนด้านการสอนในสาขาวิชาต่างกันไป โดยถือว่าเป็นวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งจะต้องมีความชำนาญเฉพาะและต้องฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอก่อนที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษา กำหนดให้เป็นวิชาชีพควบคุม นอกจากนี้จะเป็นวิชาชีพชั้นสูงประเภทหนึ่งเช่นเดียวกับวิชาชีพชั้นสูงอื่น เช่น แพทย์ วิศวกร สถาปนิก ทนายความ ฯลฯ ซึ่งจะต้องประกอบอาชีพเพื่อบริการต่อสาธารณชนตามบริบทของวิชาชีพนั้นๆ และยังมีบทบาทสำคัญต่อสังคมและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานกำกับดูแลรักษาและพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา โดยกำหนดให้มีองค์กรวิชาชีพด้านครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษามีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตลอดจนกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพซึ่งมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษากำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 กำหนดมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาถึงคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตามประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตน (Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand, 2015)

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินการตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังที่กล่าวข้างต้นและได้รับอนุญาตให้ดำเนินการเปิดสอนระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอนเพื่อเป็นหน่วยการผลิต บุคลากรครูที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากสายครูวิชาชีพโดยตรง เพื่อให้ได้รับการพัฒนาความรู้ด้านมาตรฐานวิชาชีพครูการเป็น ครูมืออาชีพ เพื่อให้ได้รับไปประกอบวิชาชีพครูและสามารถประกอบวิชาชีพครูได้อย่างเต็มภาคภูมิ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ตระหนักว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการศึกษา มีความสำคัญยิ่งกว่าได้ว่า คือหัวใจของการ

ฝึกเพื่อเป็นครูในอนาคต เป็นประสบการณ์ตรงซึ่งทางสถาบันจัดให้นักศึกษาก่อนที่จะออกไปประกอบอาชีพครูในอนาคต และเป็นโอกาสที่นักศึกษาได้เรียนรู้สภาพการทำงานจริงในโรงเรียน เช่น การวางตัวของนักศึกษา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดการช่วยเหลืองานด้านวิชาการ งานด้านธุรการที่เกี่ยวข้องกับอาชีพครู รวมทั้งรู้จักการนำเทคโนโลยีและวิธีการสอนที่เรียนไปแล้วนำไปทดลองใช้ในโรงเรียนฝึกสอน เป็นต้น การผลิตครูนี้จะให้แต่ความรู้ทางทฤษฎีเพียงอย่างเดียวก็อาจจะไม่เพียงพอ นักศึกษาจำเป็นจะต้องฝึกปฏิบัติเพื่อให้มีประสบการณ์ในการสอนภายใต้การแนะนำและควบคุมของผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการสอน คาดว่าจะทำให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้มีความมั่นใจอันจะนำไปสู่ความรักและศรัทธาในอาชีพครู นอกจากนี้ สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต (Northfield (1993) as cited in Thanaphatchotiwat, (2014)) ได้ศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบและกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยโมนาร์ท ประเทศออสเตรเลีย ทำการศึกษาแก่นักศึกษา จำนวน 16-20 คน ซึ่งกำลังออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน ประเด็นปัญหาที่พบได้แก่ 1) นักศึกษามีเวลาไม่เพียงพอสำหรับทำความเข้าใจบุคลากรในโรงเรียนและนักเรียน 2) นักศึกษาขาดความสามารถในการถ่ายทอดความรู้จากสิ่งที่เรียนในรายวิชาไปสู่การปฏิบัติ 3) ขาดประสบการณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวกับการสอน 4) ช่องว่างระหว่างการฝึกปฏิบัติในโรงเรียนกับทฤษฎีที่ศึกษา 5) คุณภาพและความหลากหลายของการให้คำปรึกษาและความคิดเห็นด้านการสอนระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียน 6) นักศึกษาถูกปฏิบัติเหมือนเป็นนักเรียนมิใช่เพื่อนร่วมงาน และ 7) โอกาสที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งในการทำงานระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผลที่ได้จากการศึกษานำมาสู่การปรับปรุงรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษามีความไหลลื่นและลดปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีความเชื่อว่าประสบการณ์ในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นสำหรับการเตรียมนักศึกษาก่อนออกไปประกอบการทำงานในบริบทจริงจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาตนเองปรับมุมมองและทัศนคติที่มีต่อการสอนเข้าใจผู้เรียนและเข้าใจวิชาชีพมากขึ้น

ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารหลักสูตรในการกำหนดนโยบายและรูปแบบของการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 หมวด 7 มาตรา 52 ได้ระบุไว้ว่าให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิตการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Office of the National Education Commission, 2010) ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนที่ผลิตและพัฒนาครูจำเป็นต้องทบทวนบทบาทและการดำเนินงานของตนในการที่จะได้ครูที่มีคุณภาพสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว เนื่องจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูถือว่าเป็นหัวใจของหลักสูตรและการผลิตครูเพราะเป็นการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีทางการศึกษากับการปฏิบัติเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของครูสังเกตและเรียนรู้เทคนิควิธีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานด้านการสอนงานกิจการนักเรียนงานแนะแนวและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับการเตรียมประสบการณ์และความพร้อมให้กับนักศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงรวมทั้งจะเกิดประโยชน์ต่อครูที่เลี้ยงอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาฝึกสอนจะได้ทราบถึงสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์และหาวิธีการดำเนินงานแก้ไข้ปัญหา

ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลในด้านต่างๆ ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การสอนที่สอนในสถานศึกษาถึงปัจจุบัน สังกัดโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สภาพปัญหาเป็นอย่างไร โดยจะสำรวจสภาพปัญหาจากความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอน เพื่อนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาปรับปรุงการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในรุ่นต่อไปก่อนออกฝึกสอนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำแนกตามเพศ ประสบการณ์การสอน และจำแนกตามสังกัดโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2560 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำนวน 84 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2560 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 69 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สังกัดของโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพศและประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรทางการสอน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการสอนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านครูพี่เลี้ยง 3) ด้านอาจารย์นิเทศก์ และ 4) ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดใช้วัดระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบวิธีของลิเคิร์ท (Likert) (Thawirat, 1997)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อลดปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอนเป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คนตรวจสอบความตรงของข้อคำถามด้านโครงสร้าง (Construct Validity) ด้านเนื้อหา (Content Validity) และวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์การตัดสินของ ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (Saiyot and Saiyot., 1996) แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.82 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน ในการวิจัยครั้งนี้จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ซึ่งถือให้เป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอนที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2560 จำนวน 69 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวผู้วิจัยเอง และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 69 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากแบบสอบถามทั้งหมด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานวัดระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ (Sisaat, 1989) และนำข้อมูลสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำแนกตามเพศ ใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำแนกตามประสบการณ์การสอน และสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ส่วนข้อมูลของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อลดปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอนผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาแบบความเรียง

3.6 การพิทักษ์สิทธิ์

ผู้วิจัยแนะนำตนเองและอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอนให้ตรงตามความเป็นจริง และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเก็บเป็นความลับ นำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมและจะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์เพื่อการศึกษาเมื่อกลุ่มตัวอย่างเข้าใจและตกลงให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลแล้วจึงจะทำการรวบรวมข้อมูล

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

4.1 สภาพทั่วไปของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ตาราง 1 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ประสบการณ์การสอนและสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตัวแปรอิสระที่ศึกษา	จำนวน (คน) (n = 69)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	19	27.54
- หญิง	50	72.46
2. ประสบการณ์การสอน		
- ไม่เกิน 1 ปี	2	2.90
- 1-2 ปี	23	33.30
- มากกว่า 2 ปี	44	63.80

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระที่ศึกษา	จำนวน (คน) (n = 69)	ร้อยละ
3. สังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู		
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	33	47.83
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	7	10.14
- สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด	20	28.99
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	9	13.04

จากตาราง 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำนวน 69 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 72.46 และที่เหลือเป็นเพศชาย ร้อยละ 27.56 ประสบการณ์การสอน พบว่า ส่วนใหญ่มากกว่า 2 ปี ร้อยละ 63.80 รองลงมาประสบการณ์การสอน 1-2 ปี ร้อยละ 33.30 และประสบการณ์การสอนไม่เกิน 1 ปี ร้อยละ 2.90 สังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนใหญ่พบว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 42.00 รองลงมาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ร้อยละ 27.50 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ร้อยละ 13.05 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 10.14

4.2 สภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล 4 ด้าน คือ ด้านการสอนและการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ ด้านครูพี่เลี้ยง ด้านอาจารย์นิเทศก์ และด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

สภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	n = 69		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการสอนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	2.54	0.98	ปานกลาง
ด้านครูพี่เลี้ยง	2.00	1.21	น้อย
ด้านอาจารย์นิเทศก์	2.04	1.22	น้อย
ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	2.12	1.01	น้อย
ภาพรวม	2.18	1.02	น้อย

จากตาราง 2 สภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามการรับรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร บัณฑิตสาขาทางการสอนของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล พบว่า ในภาพรวมสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.18$, S.D. = 1.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการสอนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$, S.D. = 0.98) รองลงมาได้แก่ ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

สภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.12, S.D. = 1.01$) และด้านอาจารย์นิเทศก์สภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.04, S.D. = 1.22$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านครูที่เลี้ยงสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00, S.D. = 1.21$)

ด้านการสอนแผนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาในการสอนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่พบว่า ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในด้านการสอนแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อเตรียมการสอน รองลงมาคือ ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือสื่อที่ใช้ในการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทันเวลาที่กำหนดตามปฏิทินของโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงกับแผนการสอนความรู้ความสามารถในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนความรู้ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน การเขียนวัตถุประสงค์การเรียนการสอนให้เกิดความชัดเจนกับเนื้อหาวิชา เทคนิคในการควบคุมชั้นเรียน และนักศึกษามีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะในการนำเข้าสู่บทเรียนและความรู้ความถนัดวิชาที่สอน

ด้านครูที่เลี้ยง พบว่า สภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาในด้านครูที่เลี้ยง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อรายการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่การได้รับคำแนะนำและคำปรึกษาจากครูที่เลี้ยงเกี่ยวกับการทำแผนการเรียนการสอน รองลงมาคือ ความเหมาะสมของภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากครูที่เลี้ยง การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกข้อสอบระหว่างครูที่เลี้ยงกับนักศึกษา การได้รับขวัญและกำลังใจจากครูที่เลี้ยงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การได้รับคำแนะนำและโอกาสในการปรึกษาครูที่เลี้ยงเพื่อทำงานวิจัยในชั้นเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูที่เลี้ยงกับนักศึกษา การได้รับความไว้วางใจจากครูที่เลี้ยงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามลำดับ

ด้านอาจารย์นิเทศก์ พบว่า สภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาในด้านอาจารย์นิเทศก์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย พิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อรายการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความรู้หรือข้อมูลจากอาจารย์นิเทศก์ในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รองลงมาคือ การได้รับคำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนการสอน การได้รับคำแนะนำและปรึกษาจากอาจารย์นิเทศก์ในการจัดทำงานวิจัย การได้รับขวัญและกำลังใจจากครูที่เลี้ยงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ความเชื่อมั่นต่ออาจารย์นิเทศก์ และความรู้ความสามารถการนิเทศตามลำดับ

ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า สภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาในด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อรายการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเหมาะสมของภาระงานที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รองลงมาคือ การเดินทางของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาเรียนที่มหาวิทยาลัย วงษ์ชวลิตกุล ความเหมาะสมของสวัสดิการที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้รับจากสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพความอนุเคราะห์ช่วยเหลือต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการเดินทางไปกลับระหว่างที่พักและสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4.3 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ตาราง 3 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ

สภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	นักศึกษาชาย (n=19)		นักศึกษาหญิง (n=50)		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการสอนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	2.58	.86	2.53	1.03	-.185	.854
ด้านครูพี่เลี้ยง	1.93	1.12	2.04	1.26	.349	.728
ด้านอาจารย์นิเทศก์	1.95	1.09	2.07	1.28	.376	.708
ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	2.09	1.07	2.31	1.00	.142	.887
รวม	2.13	.95	2.19	1.05	.208	.836

จากตาราง 3 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล พบว่า นักศึกษาชายและหญิงที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการสอนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านครูพี่เลี้ยง ด้านอาจารย์นิเทศก์ และด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามตัวแปรเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การสอน

สภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	ประสบการณ์การสอน					
	ไม่เกิน 1 ปี		1 - 2 ปี		มากกว่า 2 ปี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสอนและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	2.14	.32	2.50	1.02	2.57	.99
ด้านครูพี่เลี้ยง	1.65	.50	2.17	1.23	1.92	1.22
ด้านอาจารย์นิเทศก์	1.50	.14	2.14	1.16	2.01	1.28
ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	1.92	.59	2.18	.89	2.09	1.09
รวม	1.80	.23	2.25	.92	2.15	1.09

จากตาราง 4 สภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า ประสบการณ์การสอน 1-2 ปี มีสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = .92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการสอนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 1.02) ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.18$, S.D. = .89) ด้านครูพี่เลี้ยง ($\bar{X} = 2.17$, S.D. = 1.23) และด้าน

อาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X} = 2.14, S.D. = 1.16$)

ประสบการณ์การสอนมากกว่า 2 ปี มีสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.15, S.D. = 1.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการสอน/การจัดทำแผนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.57, S.D. = .99$) ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.09, S.D. = 1.09$) ด้านอาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X} = 2.01, S.D. = 1.28$) และด้านครูพี่เลี้ยง ($\bar{X} = 1.92, S.D. = 1.22$)

ประสบการณ์การสอนไม่เกิน 1 ปี มีสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.80, S.D. = .23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการสอนและการจัดทำแผนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.14, S.D. = .32$) ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = .92, S.D. = .59$) ด้านครูพี่เลี้ยง ($\bar{X} = 1.65, S.D. = .50$) และมีสภาพปัญหาในระดับน้อยที่สุดคือ ด้านอาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X} = 1.50, S.D. = .14$)

ตาราง 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การสอน (n=69)

สภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านการสอนและการจัดทำแผนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	.384	2	.192	.195	.824
	ภายในกลุ่ม	65.066	66	.986		
	รวม	65.450	68			
ด้านครูพี่เลี้ยง	ระหว่างกลุ่ม	1.157	2	.578	.390	.679
	ภายในกลุ่ม	97.960	66	1.484		
	รวม	99.117	68			
ด้านอาจารย์นิเทศก์	ระหว่างกลุ่ม	.840	2	.420	.276	.760
	ภายในกลุ่ม	100.487	66	1.523		
	รวม	101.326	68			
ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	.210	2	.105	.100	.905
	ภายในกลุ่ม	69.090	66	1.047		
	รวม	69.301	68			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.428	2	.214	.202	.818
	ภายในกลุ่ม	70.104	66	1.062		
	รวม	70.532	68			

จากตาราง 5 ด้านประสบการณ์การสอนพบว่า การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การสอนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สภาพปัญหาในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู	สังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู							
	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา		สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา		สำนักงาน ศึกษาเอกชน จังหวัด		สำนักงาน คณะกรรมการ อาชีวศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสอนและการจัดทำ แผนการเรียนรู้	2.69	.96	2.58	.95	2.32	.90	2.50	1.28
ด้านครูที่เลี้ยง	2.12	1.22	1.91	1.31	1.78	.91	2.13	1.68
ด้านอาจารย์นิเทศก์	2.19	1.18	1.83	1.36	1.82	.97	2.18	1.72
ด้านสถานศึกษาที่ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	2.16	1.08	1.94	.97	2.15	.85	2.07	1.25
รวม	2.28	1.03	2.11	1.10	2.01	.81	2.22	1.38

จากตาราง 6 สภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำแนกตามสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$, S.D. = 1.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสอนและการจัดทำแผนการเรียนรู้ พบว่า มีสภาพปัญหาระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = .96) และพบว่าสภาพปัญหาระดับน้อยคือ ด้านอาจารย์นิเทศ ($\bar{X} = 2.19$, S.D. = 1.18) ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.16$, S.D. = 1.08) ด้านครูที่เลี้ยง ($\bar{X} = 2.12$, S.D. = 1.22) สถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 1.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการสอนและการจัดทำแผนการเรียนรู้ มีสภาพปัญหาระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.58$, S.D. = .95) และสภาพปัญหาระดับน้อย คือ ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 1.94$, S.D. = .97) ด้านครูที่เลี้ยง ($\bar{X} = 1.91$, S.D. = 1.31) และด้านอาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X} = 1.83$, S.D. = 1.36) สำหรับสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่สังกัดสำนักงานการศึกษเอกชนจังหวัด มีสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.01$, S.D. = .81) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านการสอนแผนและทำแผนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.32$, S.D. = .90) ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.15$, S.D. = .85) ด้านอาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X} = 1.82$, S.D. = .97) และด้านครูที่เลี้ยง ($\bar{X} = 2.13$, S.D. = 1.68) และสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา มีสภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 1.38) รายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านการสอนแผนและทำแผนการเรียนรู้

($\bar{X}$ = 2.50, S.D. = 1.28) ด้านอาจารย์นิเทศก์ ($\bar{X}$ = 2.18, S.D. = 1.72) ด้านครูพี่เลี้ยง ($\bar{X}$ = 2.13, S.D. = 1.68) และด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X}$ = 2.07, S.D. = 1.25)

ตาราง 7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำแนกตามตัวแปรสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (n=69)

สภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านการสอนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	1.705	3	.568	.580	.631
	ภายในกลุ่ม	63.745	65	.981		
	รวม	65.450	68			
ด้านครูพี่เลี้ยง	ระหว่างกลุ่ม	1.610	3	.537	.358	.784
	ภายในกลุ่ม	97.507	65	1.50		
	รวม	99.117	68	0		
ด้านอาจารย์นิเทศก์	ระหว่างกลุ่ม	2.265	3	.755	.495	.687
	ภายในกลุ่ม	99.062	65	1.52		
	รวม	101.326	68	4		
ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	.357	3	.119	.112	.953
	ภายในกลุ่ม	68.943	65	1.06		
	รวม	69.301	68	1		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.932	3	.311	.290	.832
	ภายในกลุ่ม	69.600	65	1.07		
	รวม	70.532	68	1		

จากตาราง 7 สถานศึกษาสังกัดในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบว่า การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จำแนกตามตัวแปรสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสภาพปัญหาด้านการสอนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านครูพี่เลี้ยง ด้านอาจารย์นิเทศก์ และด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพไม่มีความแตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

5.1 สภาพปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ตามการรับรู้ของนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีสภาพหรือระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริรัตน์ หอมชื่นชม (Homchuenchom, 2015) ได้ศึกษาปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษสาขาวิชาครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2557 พบว่า นักศึกษามีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้านการสอนและด้านเอกสารประกอบการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ วิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่มีประสบการณ์ในการสอน ซึ่งประกอบด้วยความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อเตรียมการสอน รองลงมาคือความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อที่ใช้ในการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทันเวลาที่กำหนดตามปฏิทินของโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตรงกับแผนการสอน ความรู้ความสามารถในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน และความรู้ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียนตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริดา ทองเชื้อ (Thong chuea, 2014) พบว่า ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอนตามการรับรู้ของนิสิตฝึกสอน สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นิสิตมีปัญหาด้านการดำเนินการสอนและการเตรียมการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์อยู่ใกล้ภูมิลำเนาของนักศึกษาและมีที่พักที่เหมาะสมให้นักศึกษาสามารถเดินทางไปกลับระหว่างที่พักและสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นอกจากนี้ยังเป็นเพราะความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และความอนุเคราะห์ช่วยเหลือต่อนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์ 2) ด้านอาจารย์นิเทศก์ อาจเป็นเพราะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความเชื่อมั่นต่ออาจารย์นิเทศก์ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการจัดทำวิจัยการจัดทำแผนการเรียนการสอน ให้ความรู้หรือข้อมูล ตลอดจนการได้รับขวัญและกำลังใจจากอาจารย์นิเทศก์ในระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ 3) ด้านครูพี่เลี้ยง อาจเป็นเพราะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับครูพี่เลี้ยงมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ครูพี่เลี้ยงให้คำแนะนำเอาใจใส่ในการสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ วิจัยในชั้นเรียน ได้รับความไว้วางใจ การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการออกข้อสอบ การได้รับขวัญและกำลังใจจากครูพี่เลี้ยง และความเหมาะสมของภาระงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากครูพี่เลี้ยงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวาโร เฟ็งสวัสดิ์ (Phengsawat, 2000) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า การเอาใจใส่ของครูพี่เลี้ยง เจตคติต่ออาชีพครูและการเรียนของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำแนกตามเพศ นักศึกษาเพศชาย และนักศึกษาเพศหญิง ตามการรับรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยภาพรวมพบว่า ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสิริรัตน์ หอมชื่นชม (Homchuenchom, 2015) พบว่า เพศที่ต่างกันมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะเพศไม่ได้เป็นตัวกำหนดความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้และการถ่ายทอดวิชาความรู้ ทุกคนสามารถเรียนรู้และเข้าใจหลักการสอนได้เท่าเทียมกัน

จำแนกตามสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามการรับรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะสังกัดของโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น มีความพร้อมและเหมาะสมในการเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไม่ว่าจะเป็นการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ ด้านครูพี่เลี้ยง ด้านอาจารย์นิเทศก์ และด้านสถานศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

จำแนกตามประสบการณ์การสอนที่นักศึกษามีไม่เกิน 1 ปี 1-2 ปี และมากกว่า 2 ปี ตามการรับรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการสอนของนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นขึ้นอยู่กับภาระงานที่ต้องปฏิบัติประจำ

ในโรงเรียนที่นักศึกษาทำงานอยู่ ควบคู่กับการมาศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาทางการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จึงสอดคล้องกันในการทำงานจริงและการเรียน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ด้านการสอนและการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องในเรื่อง การสอนเทคนิค การแก้ปัญหาในชั้นเรียน เอกสารการฝึกสอนควรเพิ่มความละเอียดและความชัดเจนให้มากขึ้น การส่งเสริมการเรียนการสอน นอกห้องเรียน ฝึกเทคนิคการควบคุมและการบริหารจัดการชั้นเรียนเสมือนจริง การจัดรายวิชา การวิจัยและการเขียนแผน การสอนใช้ในเทอมแรกของการเรียนเพื่อจะได้นำไปใช้ในการทำวิจัยและแผนการสอนสำหรับการนิเทศครั้งแรก

6.2 ด้านครูที่เลี้ยงควรทบทวนความรู้วิชาเอกที่จะสอน การทำความเข้าใจระหว่างครูที่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ในการสื่อสารด้านต่างๆ

6.3 ด้านอาจารย์นิเทศก์ ควรพัฒนารูปแบบเกณฑ์ในการทำเอกสารและงานที่มอบหมายให้นักศึกษาและ การแนะนำการเตรียมเอกสารฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ละเอียดชัดเจนเพิ่มขึ้น

7. รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2543). *อาจารย์ที่เลี้ยงกับนักศึกษาฝึกสอน*. สืบค้น 28 ธันวาคม 2561, จาก <http://www.thaiedresearch.org>.
- ศิริดา ทองเชื้อ. (2557). *ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตฝึกสอนสาขาครุศึกษาศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2558). *การดำเนินงานการรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว.
- สิริรัตน์ หอมชมชื่น. (2558). *ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาชาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2557. (ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ.
- สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัตต์. (2557). *การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21. (ปริญญาโทมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2559). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โรมันสคริป

- Homchomchuen, S. (2015). *panha kanfuek prasopkan wichachip khru khong naksueksa sakha wichakharusat kaset khana kharusat utsahakam sathaban theknoloyiphrachomkklao chaokhunthahan latkrabang pikansueksa 2015*. (Master's Thesis). King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Bangkok.

- Khowtrakun, S. (2016). *educational psychology*. (7th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.
- Office of the National Education Commission. (2010). *phra ratchabanyat kansueksa haeng phoso 2542 laethi kaekhai phoemtoem (chabapthi 2) phoso 2545 lae (chabapthi 3) phoso 2553*. Bangkok: Phrikwankrapfik.
- Phengsawat, W. (2000). *achan philiang kap naksueksa fuekson*. Retrieved December 28, 2018, from <http://www.thaiedresearch.org>.
- Saiyot, L. and Saiyot, A. (1996). *theknik kan wichai thang kan sueksa*. Krungthep: Suwiryasan.
- Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand. (2015). *kan dam noenn gankan raprong parinya lae prat saniyabat thangkan sueksa phueakan prakop wichachip*. Bangkok: Rongphim Sok Sok Latphrao.
- Sisaat, B. (1989). *kanwichai bueangton*. Mahasarakham: Faculty of Education Srinakharinwirot University Mahasarakham.
- Thanaphatchotiwat, S. (2014). *kan phatthana rupbaep kan chat prasopkan wichachiphkru phuea songsoem khunnalaksana khru naisatawat thi 21*. (Doctor of Philosophy Thesis). Naresuan University, Phitsanulok.
- Thawirat, P. (1997). *withikan wichai thang pharuetikam sat chutphimkhrangthi 7*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Thongchuea, S. (2014). *panha kan fuek prasopkan wichachip khru khong nisit fuekson sakha khahakamsat sueksa*. (Master's Thesis). Kasetsart University, Bangkok.

ภาษาอังกฤษ

- Northfield, J. (1993). A school-based initiative: An opportunity to better Understanding the practicum. *Australian Journal of Teacher Education*, 18(2), 40-45.